

Grünberger Monatsblatt

Miesięcznik Zielonogórski

www.tskmn.pl

gruenberg@tskmn.pl

Zeitung der Sozial-Kulturellen Gesellschaft der Deutschen Minderheit in Grünberg
Gazeta Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego Mniejszości Niemieckiej w Zielonej Górze

Nr 9 i 10 / 85

Jahrgang 10 / Rok Wydania 10

September - Oktober / wrzesień - październik 2010

Kaistnieć bodaj przek okamgnienie,
Ale doświadczyć pełnej bliskości
Smakując życia – lecz nie samotnie
Bo oči dla samotnych serc?

Jedynie
Nudne pikanie. Tęsknym jest być twój,
A poczuć tęsknotę, znaczy jedno
Uciekać życia.

Chodź, miła moja.
Chcę poczuć ciebie i czuć, że żyje.

Bo oči mi tam niebo, wieczność i Bóg?

Mam przecieś ciebie. A chwila z tobą
Jest mi wiecznością. Gdy ręka moja
Gladzi kragłości twojego biustu,
Czuję, że bliskim jest już boskości.

Ø, jesteś piękna. - Piękno jest sensem istnienia
swiata. - Podziwiać piękno, znaczy
rozumieć świat."

Übersetzung: Halina Bohuta-Stapel

„Irrgarten der Liebe“
Otto Julius Bierbaum
ur. w 1865 r. w Grünbergu na Śląsku

Das ist des Lebens innigster Verstand:
Bescheiden sein im guten Augenblick,
Das Nahe voll umfassen, alles rings
Durchfühlen und genießen – aber nicht allein.

Was will ein Herz allein? Es schlägt und schlägt
Und müde sich ins Leere. Sehnsucht ist
Sein Los, und Sehnsucht fühlen, heißt: in sich
Dem Leben fern sein.

Ø Geliebte, komm.
Ich will dich füllen und lebendig sein.

Was braucht ich Himmel, Ewigkeit und Gott?

Ich habe dich. Der Augenblick mit dir
Ist Ewigkeit in Gott. Wenn meine Hand
Die runde Fülle deines Busens fühlt,
Fühl ich, daß Leben haben Gott sein ist.

Denn du bist schön. Und Schönheit ist der Sinn
Der Welt. - Schönheit genießen, heißt die Welt
Verstehn.

„Irrgarten der Liebe“
Otto Julius Bierbaum
geb. 1865 in Grünberg (Schlesien)

Sommeraktion der SKGdDM 2010

Zu Besuch bei unseren dänischen Freunden ...

In der Zeit vom 29.07. bis 09.08.2010 hat unsere 30-Personen-Jugendgruppe an einem von der SKGdDM veranstalteten Sommersprachlager in Dänemark teilgenommen. Die Kursteilnehmer wurden in drei jeweils 10 Personen zählende Altersgruppen geteilt. Da der Jugendhof Knivsberg ein Bildungszentrum des Jugendbundes in Nordschleswig ist, ist unser Aufenthalt mit dem zur gleichen Zeit durchgeführten Projekt "Kreativwoche" parallel verlaufen. Die jugendlichen Vertreter der deutschen Minderheit aus Grünberg hatten die Gelegenheit, an interessanten Workshops teilnehmen zu können: Hautkunst, Holzverarbeitung, Töpfekunst, Zirkusworkshop, Flechtkunst und viele andere. Es ist auch wichtig, dass die Jugendlichen ihre Freizeit attraktiv und aktiv mitgestalten konnten, denn zur Verfügung wurden ihr ein Tanz- und Bibliotheksaal mit reicher Sammlung von Brettspielen, ein Club mit Darts, Billard, Tischtennisplatte und Tischfußball gestellt. Auf dem riesengroßen zum dänischen Bildungszentrum gehörigen Gelände befinden sich außerdem zwei große Fußball- und Beachvolleyballplätze, Seilbahn, Kletterwand und andere Attraktionen.

Auf dem Kulturprogramm des Sprachlagers hat ein Kulturabend gestanden, während dessen jede Jugendgruppe ihr eigenes Programm vorzustellen hatte. Jede teilnehmende Gruppe hat getrennt gearbeitet und erst am 3. August konnte jedes einzelne Programm vorgestellt werden. Die Jugendgruppen haben unter der Leitung der Betreuerinnen (d.h. der Mitglieder unserer SKGdDM und zugleich der Germanistinnen) gearbeitet: Frau Iwona Wysocka, Frau Małgorzata Liberska, Frau Marta Dziedzic-Błaszczyk. Die Leitung des Sommersprachlagers hat Frau Dr. Bogumiła Husak übernommen. Die Kinder unserer SKGdDM-Mitglieder aus Grünberg/Zielona Góra und der Umgebung haben ihr eigenes Drehbuch zum Spektakel *Hänsel und Gretel* vorbereitet. Sie haben nach dem erwähnten Drehbuch eine Aufgaben- und Rollenverteilung durchgeführt. Während der Sprachworkshops haben die Jugendlichen eine Märcheninterpretation bearbeitet, Kostüme, Requisiten und einen Musikbackground erarbeitet. Außer dem Spektakel wurde auch die Choreographie zu Michael Jacksons Hit *Billy Jean* und dem polnischen Volkstanz Krakowiak inszeniert. Zu der Vorführung des Letzteren wurde das Publikum aufgefordert mit zu tanzen. Der Vorsitzende der SKGdDM, Herr Bolesław Gustaw Bernaczek hat sein Lied *Die Grünberger Tradition* vorgeführt.

Damit derartige Attraktionen ein alljährlich stattfindendes Vergnügen werden können, sind der Vorsitzende der SKGdDM, Herr Bolesław Gustaw Bernaczek und Mitglied der Revisionskommission, Herr Jan Grzegorczyk sowie der Vizevorsitzende der SKGdDM, Herr Zenon Stachowski, zu Besuch nach Dänemark gefahren. Während der Treffen mit Vertretern des Vorstands der Deutschen Minderheit in Dänemark und Vertretern der Hermann-Niermann-Stiftung hat man sich geeinigt, dass die Reisen der Grünberger Jugendlichen nach Dänemark fortgesetzt werden sollen. Der Leiter der Jugendherberge, die unsere Jugendlichen aufgenommen hat, Herr Heiko Forst, hat seinen Besuch in Grünberg/Zielona Góra angesagt. Das Faktum, dass zwischen den deutschen Minderheiten aus verschiedenen Ländern eine rege Zusammenarbeit und Verständigung sowie Realisierung gemeinsamer Kulturprogramme bestehen, kann sehr erfreuen. Dies kann das Gefühl erzeugen, dass alle Menschen, die sich als deutsch oder mit der deutschen Kultur in Europa verbunden betrachten, sich unterstützen, helfen und in einer freundlichen Atmosphäre miteinander integrieren können.

Sich in Polen erholen ...

Eine 8-Personen-Jugendgruppe im Alter von 14 bis 16 Jahren ist zu einem Urlaub mit Deutschunterricht nach Stegna an der Ostsee gereist. Der Aufenthalt ist dank der Unterstützung der Deutschen Sozial-Kulturellen Gesellschaft in Breslau/Wrocław zustande gekommen. Zwei Personen im Alter von 14 und 16 Jahren haben am Sommersprachlager (mit DaF-Unterricht) in Pokrzywna teilgenommen. Es ist dank der Plätzeverteilung seitens des Verbands der deutschen sozial-kulturellen Gesellschaften in Polen (VdG) möglich gewesen. Die genannten jugendlichen Sommerlager- und Deutschkursteilnehmer haben viele positive Anregungen nach Hause gebracht; ihre Eltern haben sich bei der SKGdDM für eine hervorragend veranstaltete Sommeraktion bedankt.

FOTOS/ZDJĘCIA

SOMMER MIT SKGdDM / LATO Z TSKMN 2010

Vor der Ausfahrt unserer Jugend nach Dänemark
Przed wyjazdem naszej młodzieży do Danii.

Während des Auftritts im Jugendhof
Podczas występu w Jugendhof Knivsberg

Vertreter der SKGdDM in Dänemark. Von links:
Jan Grzegorczyk,
Bolesław Gustaw Bernaczek,
Zenon Stachowski

Delegacja TSKMNU w Danii.
Od lewej: Jan Grzegorczyk,
Bolesław Gustaw Bernaczek,
Zenon Stachowski

Unser Kader für das Sprachlager.
Von links: I. Wysocka, B. Husak,
M. Dziedzic-Błaszczyk, M. Liberska

Nasza kadra na obóz językowy
w Danii. Od lewej: I. Wysocka, B. Husak,
M. Dziedzic-Błaszczyk, M. Liberska

Abschied der Vertreter der SKGdDM von dem Leiter des
Jugendhofs Heiko Frost. Von links: Jan Grzegorczyk –
Mitglied des Revisionskommission der SKGdDM,
Zenon Stachowski – Stellvertreter des Vorsitzenden
SKGdDM, Bolesław Gustaw Bernaczek – Vorsitzender
SKGdDM und Heiko Frost.

Pożegnanie delegacji TSKMNU z kierownikiem Jugendhof
Knisvberg Heiko Frost. Od lewej: Jan Grzegorczyk –
członek Komisji Rewizyjnej TSKMN, Zenon Stachowski –
Zastępca Przewodniczącego TSKMN, Bolesław Gustaw
Bernaczek – Przewodniczący TSKMN i Heiko Frost.

Akcja letnia TSKMN 2010 U naszych duńskich Przyjaciół ...

W dniach 29.07.2010-09.08.2010 30-osobowa grupa młodzieży uczestniczyła w obozie językowym w Danii zorganizowanym przez nasze Towarzystwo. Młodzież zakwalifikowana do wyjazdu została podzielona na 3 grupy wiekowe po 10 osób w każdej. Ponieważ Jugendhof Knivsberg to placówka kształceniowa Związku Młodzieży Północnego Szlezwiku, dlatego też nasz pobyt w niej zbiegł się w czasie z realizowanym tam projektem pt.: "Kreativwoche". Młodzież mniejszości niemieckiej miała okazję uczestniczyć w ciekawych warsztatach: pracy w skórze, obróbki drewna, pracy w glinie, warsztatach cyrkowych, warsztatach wikliniarskich i wielu innych, ale przede wszystkim atrakcyjnie i aktywnie spędzić czas wolny, ponieważ do dyspozycji miała salę dyskotekową, bibliotekę wraz z bogatym zbiorem gier planszowych, salę klubową z dartem, stoły bilardowe, oraz do gry w tenisa stołowego i gry w „piłkarzyki”. Na olbrzymim terenie należącym do ośrodka znajdują się ponadto 2 duże boiska do piłki nożnej, piłki siatkowej „plażowej”, kolejka linowa, siatka wspinaczkowa, i wiele innych atrakcji.

Jednym z głównych punktów programu podczas pobytu w Danii było zorganizowanie Wieczoru Kulturalnego i przedstawienie własnego programu artystycznego. Każda grupa pracowała oddziennie i dopiero 03.08 przed samym przedstawieniem zgrali program w „jedną całość”. Grupy pracowały pod kierownictwem wychowawców (członków należących do naszego Towarzystwa) z wykształceniem germanistycznym: pani mgr Iwona Wysocka, pani mgr Małgorzata Liberska, pani mgr Marta Dziedzic-Błaszczyk, a kierownikiem tego obozu była Pani dr Bogumiła Husak. Dzieci naszych członków z Zielonej Góry i okolic województwa lubuskiego przygotowały własny scenariusz przedstawienia teatralnego: "Jaś i Małgosia". Pracowali według ustalonego scenariusza: dokonali podziału zadań i ról. Podczas warsztatów językowych opracowali interpretację bajki, przygotowali stroje i rekwizyty oraz podkłady muzyczne. Oprócz przedstawienia teatralnego przygotowali także układy choreograficzne do przeboju Michaela Jacksona: "Billy Jean" i polskiego ludowego tańca– Krakowiaka, do którego zatańczenia zaproszono także publiczność. Wystąpił także pan Przewodniczący Bolesław Gustaw Bernaczek z piosenką własnego autorstwa „Grünberger Tradition”.

Aby takie atrakcje stały się coroczną przyjemnością, Pan Przewodniczący Bolesław Gustaw Bernaczek oraz Panowie Jan Grzegorczyk – członek Komisji Rewizyjnej i Zenon Stachowski – zastępca przewodniczącego udali się z wizytą do Danii. Podczas spotkań z przedstawicielami Zarządu Mniejszości Niemieckiej w Danii oraz przedstawicielami Fundacji Hermann-Niermann-Stiftung, ustalono, iż wyjazdy grupy młodzieży z Zielonej Góry będą kontynuowane. Swoją wizytę w Zielonej Górze zapowiedział Pan Heiko Forst, kierownik schroniska, które gościło naszą młodzież. To bardzo miło, iż pomiędzy mniejszościami niemieckimi z różnych krajów istnieje porozumienie i współpraca oraz realizacja wspólnych programów kulturalnych. To daje poczucie, iż wszyscy, którzy czują się Niemcami lub związanymi z kulturą niemiecką w Europie potrafią sobie wzajemnie wspierać, pomagać sobie i w przyjaznej atmosferze integrować się.

Wypoczynek w Polsce...

Ośmioosobowa grupa młodzieży w wieku od 14 do 16 lat wyjechała na wypoczynek połączony z nauką języka niemieckiego do miejscowości Stegna nad Morzem Bałtyckim. Wyjazd ten odbył się dzięki udostępnieniu naszemu Towarzystwu miejsc przez Niemieckie Towarzystwo Kulturalno-Społeczne we Wrocławiu. Także dwójka osób w wieku 14-16 pojechała na kolonię z językiem niemieckim do miejscowości Pokrzywna dzięki przyznaniu naszemu Towarzystwu miejsc z Związku Niemieckich Stowarzyszeń Społeczno-Kulturalnych w Polsce (VdG).

Młodzież korzystająca z formy wypoczynku i nauki języka niemieckiego oferowanych przez nasze Towarzystwo wróciła z pozytywnymi wrażeniami, a ich rodzice składali wiele podziękowań i gratulacji za wspaniałą organizację akcji letniej.

Red.

Foto: B.G.Bernaczek

WEINFEST 2010

In der Zeit vom 10. bis 11.09.2010 wurde in Grünberg/Zielona Góra das traditionelle Weinfest veranstaltet. Unsere SKGdDM hat sich aktiv daran beteiligt. Wir haben uns auf die Veranstaltung unter materiellem und geistigem Aspekt einige Monate lang vorbereitet. Deshalb konnten wir in der Weinstadt den Ton angeben.

In erster Linie haben wir eine Reihe von traditionsbezogenen altdeutschen Grünberger Accessoires vorbereitet. Die Gegenstände haben Stadtbilder und eine Winzerin (sie ist im Bewußtsein der heutigen Einwohner leider nicht mehr verankert) dargestellt. Aber der Reihe nach. Zahlreiche deutsche Gäste und unsere lieben Freunde von der deutschen Minderheit in Dänemark haben uns besucht. Frau und Herr Asmussen haben uns viele Bücher geschenkt.

Mit seinem Besuch hat uns der neue Konsul der BRD in Oppeln, Herr Peter Eck, eine große Ehre erwiesen. Er wurde von seinem Assistenten, Herrn Leonard Malcharczyk, begleitet. Die beiden Gäste haben sich einen Vortrag über Winzertraditionen im Dorf Loos bei Saabor angehört. Als kulinarischer Genuss und Hauptgericht wurde eine leckere Pilzsuppe, zubereitet vom Vorsitzenden, Herrn Bolesław Gustaw Bernaczek, serviert. Eine weitere Überraschung war ein Mini-Recital des SKGdDM-Vorsitzenden, der das Lied über Grünberg, *Grünberger Tradition (Zielonogórska Tradycja)* und einen großen Hit Marius Müller Westerhagens, *Freiheit*, vorgeführt hat. Des Weiteren haben unsere Gäste einen Besuch bei Herrn Boleslaw Trojan abgestattet, der ihnen in seiner Galerie eine hervorragende Porzellansammlung präsentiert hat.

Dieser Besuch hatte auch einen Arbeitscharakter: gemeint sind hier Festlegungen und Bestimmungen in Sachen deutschsprachiger Kindergarten unter der Schirmherrschaft der Sozial-Kulturellen Gesellschaft der Deutschen Minderheit in Grünberg (Schl.)/Zielona Góra. Der Spezialist für Bildung vom VdG, Herr Hubert Kolodziej mit Gemahlin, haben uns zu diesem Zweck besucht. Die Gäste und Herr Konsul haben sich zum genannten Kindergarten begeben und begeistert zu Lokalbedingungen und Möglichkeiten der so kreativen Zusammenarbeit geäußert. Das Gebäude selbst, das den Kindergarten beherbergt, ist ein Bürgerhaus aus dem 19. Jahrhundert und hat einem sehr vermögenden ehemaligen Grünberger gehört. Der dort durchzuführende Deutschunterricht für Kinder ab 4 Jahren wird den jungen Grünbergern den Einstieg ins Schulleben erleichtern und in der Zukunft werden die jungen Kindergartenabsolventen ein Schülerpotenzial für eine zu gründende deutschsprachige Grundschule bilden. Die Eltern der Kinder haben sich dazu verpflichtet, 30 Kinder im Alter ab 4 Jahren zum deutsch-polnischen Unterricht zu schicken; die weiteren ca. 70 Kinder werden den Deutschunterricht besuchen. Eine Unterstützung für dieses Unternehmen hat auch die IfA (Institut für Auslandsbeziehungen e.V. Stuttgart) erklärt. Die Beraterin für Kindergartenbildung, Frau Dr. Danuta Tamborska (zugleich Vertreterin des IfA in Oppeln), hat uns einen Teil der Lehrmaterialien für Deutschunterricht in unserem Kindergarten übergeben.

Weinkostprobe im Weingut „Miłosz“ in Loos/Łaz
Degustacja wina na winnicy „Miłosz“ k. Łazu/Loos 5

Eine vorletzte Attraktion des Tages war das Konzert des Künstlers Toby aus München. Er ist mit einem Repertoire beliebter deutscher Schlager aufgetreten. Das Konzert hat in der Grünberger Altstadt auf der Bühne vor dem Rathaus stattgefunden. Auf derselben Bühne hat sich auch unsere *Grünberger Band* präsentiert und deutsche Lieder vorgeführt. Die Zuhörer haben sich dabei gut amüsiert.

Zum Schluss wurden unsere Gäste ins Dorf Loos/Laz b. Saabor eingeladen, wo sie auf dem Weinberg „Milosz“ von dessen Besitzer und unserem SKGdDM-Mitglied, Herrn Krzysztof Fedorowicz, empfangen wurden. Er hat uns die Methoden der Weinproduktion veranschaulicht und eine köstliche Weinverkostung geboten. Das Weinaroma, der Grillgeruch und eine gemütliche Atmosphäre bleiben lange in Erinnerung. Das Projekt konnte dank einem nicht zu unterschätzenden Engagement unseres SKGdDM-Vorstands, unserer Mitglieder sowie durch die Zuwendung des Generalkonsulats der BRD in Breslau und des Konsulats der BRD in Oppeln realisiert werden.

Piotr Kowalski

Foto: B.G.Bernaczek

WINOBRANIE 2010

W dniach 10-11.09.2010 r. w naszym mieście Zielona Góra, odbyło się tradycyjne winobranie, podczas którego nasze Towarzystwo aktywnie w nim uczestniczyło. Kilka miesięcy przed przygotowywaliśmy się do niego pod względem materialnym i duchowym. Dzięki temu w obu tych ważnych aspektach wiedliśmy w Zielonej Górze prym. Przede wszystkim przygotowaliśmy szereg gadżetów przypominających o dawnych tradycjach niemieckich na

terenie Zielonej Góry. Przedstawiały one zdjęcia miasta, postać winiarki która niestety nie istnieje w świadomości mieszkańców. Ale po kolei jak to było. Przybyli do nas liczni goście z Niemiec i nasi serdeczni przyjaciele z mniejszości niemieckiej w Danii. Państwo Andersen..... podarowali nam wiele prezentów w postaci książek. Wielkim zaszczytem była dla nas wizyta nowego Konsula pana Petera Ecka. Przybył on wraz z swoim asystentem panem Leonarem Malcharczykiem i zaszczycili nas oni obecnością podczas wykładu nt. tradycji winiarskich we wsi Łaz/Loos k. Zaboru. Wykład umilony został poczęstunkiem, którego głównym daniem była pachnąca i pyszna zupa grzybowa przygotowana przez pana Przewodniczącego Bernaczka. Następną niespodzianką był minirecital pana Przewodniczącego, który zaśpiewał piosenkę o Zielonej Górze „Grünberger Tradition“ („Zielonogórska Tradycja“) oraz wielki przebój zespołu Westernhagen „Freiheit“ („Wolność“). Następnie uczestnicy spotkania udali się do naszego członka pana Bolesława Trojanego, który zaprezentował swoją wspaniałą kolekcję porcelany niemieckiej. Wizyta miała również charakter roboczy, mowa tutaj o ustalenach dotyczących przedszkola niemieckojęzycznego pod patronatem Towarzystwa Społeczno-Kulturalnego Mniejszości Niemieckiej w Zielonej Górze. Odwiedził nas pan Hubert Kołodziej z małżonką, który jest specjalistą ds. szkolnictwa z ramienia Związku Niemieckich Stowarzyszeń Społeczno-Kulturalnych w

Foto: B.G.Bernaczek

Kindergarten Nr. 19 in Grünberg
Przedszkole nr 19 w Zielonej Górze

Polsce. Goście wraz z panem Konsulem odwiedzili przedszkole, byli zachwyceni warunkami lokalowymi i możliwościami tak twórczej współpracy. Sam budynek jest XIX wieczną kamienicą, której właścicielem był jeden z najbogatszych mieszkańców dawnego Grünberga. Nauka języka niemieckiego od 4 roku życia ułatwi młodym mieszkańcom Zielonej Góry łatwiejszy start w życie szkolne, a w przyszłości młodzi adepci będą stanowili zaplecze uczniowskie do stworzenia niemieckojęzycznej szkoły podstawowej. Rodzice dzieci zadeklarowali, że 30 dzieci w wieku 4 lat będzie

w wieku 4 lat będzie uczęszczało na zajęcia bilingualne, a pozostałe, tj. ok. 70 dzieci, będą uczestniczyć w zajęciach z języka niemieckiego. Pomoc w tym przedsięwzięciu zadeklarowała także organizacja Ifa (Institut für Auslandsbeziehungen eV ze Stuttgartu). Pani dr Danuta Tamborska (doradca ds. przedszkoli), która jest reprezentantem Ify w Opolu przekazała nam już część materiałów dydaktycznych do nauki języka niemieckiego w naszym przedszkolu. Przedostatnią atrakcją tego dnia był koncert znanego artysty Toby aus München, który przyjechał zaśpiewać lubiane szlagiry niemieckie. Występ odbył się w centrum miasta na scenie przy Ratuszu. Na scenie tej wystąpił także nasz zespół „Grünberger Band“ śpiewając niemieckiej piosenki. Zgromadzona publiczność miasta Zielonej Góry bawiła się doskonale przy tej muzyce. Następnie nasi goście zostali zaproszeni do wsi Łaz/Loos, gdzie przyjął ich na swojej winnicy „Milosz“ nasz członek pan Krzysztof Fedorowicz. Można było usłyszeć i zobaczyć w jaki sposób produkuje się wina, a także spróbować wyrobów mistrza. Cudowny smak wina oraz zapach grilla i wspaniała atmosfera pozostanie nam na długo w pamięci. Projekt ten mógł być zrealizowany dzięki dużemu zaangażowaniu się naszego Zarządu i członków oraz wsparciu finansowemu Generalnego Konsulatu Republiki Federalnej Niemiec we Wrocławiu oraz Konsulatu Republiki Federalnej Niemiec z Opolą.

Piotr Kowalski

Treffen mit dem BJDM

Am 2. Oktober 2010 hat im Sitz unserer Gesellschaft ein Treffen mit der Vorsitzenden des Bundes der Jugend der Deutschen Minderheit in Polen (BJDM), Frau Joanna Hassa, stattgefunden. Am Treffen sind der SKGdDM-Vorstand, Jugendliche von der wissenschaftlichen Studentengruppe „Germanica“ und unsere SKGdDM-Mitglieder beteiligt gewesen. Der Besuch der BJDM-Vorsitzenden hatte zum Ziel, die Zusammenarbeit mit der bei der SKGdDM aktiv wirkenden Jugend aufzunehmen und Kulturprogramme für Jugend gemeinsam zu gestalten. Wir sind der Meinung, dass derartige Treffen häufiger stattfinden sollten, denn unsere Jugendlichen engagieren sich für Projekte betreff deutsche Minderheit aktiv. Ein Beispiel dafür ist die

Vorbereitung des Projekts den unserer „Jugend“-Gruppe Informatikergruppe. Es ist ein Ziel hat, Deutsch unengeltlich aus aller Welt (genauso wie Nasza Klasa) miteinander in Iren zu lassen, Gedanken und Deshalb halte ich die Verwirk- Medien- und Computer für eines

Foto: A.Żurek

Zusammtreffen der SKGdDM mit BJDM
Spotkanie TSKMN z ZMMN w RP

„DeutschOK“ vom Vorsitzenden Herrn Artur Klinger samt einer Gemeinschaftsportal, das zum beizubringen und Jugendliche Facebook oder das polnische deutscher Sprache kommunizieren dieses Projekts in der wichtigsten Ziele, die unsere

SKGdDM zu verwirklichen hat. Gleichzeitig bin ich mir dessen bewusst, dass die Kosten der Entstehung und Unterhaltung dieses Gemeinschaftsportals keineswegs gering sind, aber mehrere Institutionen und Vereine haben uns ihre Unterstützung versprochen. Die Informatikergruppe unter der Leitung des Herrn Artur Klinger hat viel Arbeit und Engagement in diese Initiative investiert. Eine Probe dieses Projekts kann man sich auf der Homepage www.deutschok.pl anschauen. „DeutschOK“ wurde der Vorsitzenden der BJDM vorgestellt zwecks einer gemeinsamen Verwirklichung durch die BJDM-Jugendlichen, also die Jugend der deutschen Minderheit aus ganz Polen. Ich hege die Hoffnung, dass das Projekt vom BJDM-Vorstand akzeptiert wird. Alle an dieser Initiative interessierten Personen bitte ich um Kontakt unter der Telefonnummer +48 (68) 452 94 80 und der e-Mail-Adresse: zgora@tskmn.pl

Bolesław Gustaw Bernaczek - Vorsitzender

Spotkanie z BJDM

Dnia 02.10.2010 r. w siedzibie naszego Towarzystwa miało miejsce spotkanie z Przewodniczącą Związku Młodzieży Mniejszości Niemieckiej w RP panią Joanną Hassą. W spotkaniu wzięli udział: Zarząd TSKMN, nasza młodzież uniwersytecka skupiona w kole naukowym „Geramanica” oraz nasi członkowie. Celem przyjazdu Przewodniczącej BJDM (Bund der Jugend der Deutschen Minderheit) było nawiązanie współpracy z aktywną młodzieżą skupioną w naszym Towarzystwie i wspólna realizacja młodzieżowych programów kulturalnych. Uważam, że spotkania takie powinny odbywać się częściej, gdyż zaangażowanie naszej młodzieży w projekty dot. mniejszości niemieckiej jest bardzo duże. Jednym z takich przykładów jest przygotowanie przez Przewodniczącego naszej młodzieżówki pana Artura Klingera wraz z innymi informatykami projektu „DeutschOK”. Jest to internetowy portal społecznościowy, który będzie służył do bezpłatnej nauki języka niemieckiego, a także będzie podobnie jak inne portale typu Facebook lub Nasza Klasa miejscem, gdzie szczególnie młodzi ludzie z całego świata będą mogli komunikować się ze sobą w języku niemieckim, wymieniać swoje poglądy i doświadczenia. W związku z nastaniem ery komputeryzacji i internetu urzeczywistnienie tego projektu uważaam za jeden z najważniejszych celów naszego Towarzystwa. Zdaję sobie sprawę, że koszt powstania i utrzymania tego portalu i inwestycji w ludzi młodych nie jest mały, ale mamy przyobiecone wsparcie finansowe z wielu instytucji i organizacji. Grupa naszych informatyków pod przewodnictwem pana Klingera włożyła już społecznie wiele wysiłku i pracy w to przedsięwzięcie. Próbkę tego projektu można zobaczyć na stronie www.deutschok.pl. Projekt DeutschOK został przedstawiony pani Przewodniczącej celem wspólnej jego realizacji przez młodzież skupioną w BJDM, czyli młodzież mniejszości niemieckiej z całej Polski. Mam nadzieję, że projekt ten spotka się z przychylnym stanowiskiem Zarządu BJDM. Wszystkich zainteresowanych tym projektem prosimy o kontakt z nami pod nr tel.: +48(68)4529480 oraz na e-mail: zgora@tskmn.pl

Bolesław Gustaw Bernaczeck - Przewodniczący

WAS, WO, WANN? CO, GDZIE, KIEDY ?

AUSFLUG NACH DEUTSCHLAND!

Sehr verehrte Mitglieder der Sozial-Kulturellen Gesellschaft der Deutschen Minderheit,

am 6. November 2010 (Samstag) wird eine Exkursion nach Burg im Spreewald veranstaltet. Auf dem Programm stehen u.a. eine Kahnfahrt und Besichtigung des sog. „deutschen Venedig“.

Die Exkursionsgebühr beträgt 50,- Zloty pro Person.

Wir erbitten Ihre Voranmeldungen täglich:

- unter der Telefon- und Faxnummer: +48 (68) 452 94 80 (Sie können auch auf dem automatischen Anrufbeantworter eine Nachricht hinterlassen);
- unter der Telefonnummer (Mobil): +48 668 045 110;
- unter der e-Mail-Adresse: zgora@tskmn.pl;
- und im Büro der SKGdDM an der ul. Żeromskiego 16A, 65-066 in Zielona Góra, donnerstags zwischen 13 und 16 Uhr.

Wichtig: Die geplante Exkursion findet bei einer entsprechenden Teilnehmerzahl statt.

Sie sind herzlich willkommen!

WYCIECZKA DO NIEMIEC!

Szanowne Członkinie i Członkowie,

dnia 06.11.2010 r. (sobota) organizujemy wycieczkę do miejscowości Burg w Niemczech.

Wycieczka przewiduje atrakcje, m.in. spływ kanałami rzeki Sprewa i zwiedzanie tzw. „niemieckiej Wenecji”.

Koszt wycieczki od osoby wynosi 50 zł (sł.: pięćdziesiąt złotych 00/100).

Chętnych prosimy o zgłoszenia codziennie:

- pod nr tel./fax: +48 (68) 452 94 80 (jest możliwość pozostawienia wiadomości na automatycznej sekretarce),
- także pod nr tel.: 668 045 110,
- przyjmujemy zgłoszenia na e-mail: zgora@tskmn.pl
- oraz w biurze Towarzystwa przy ul. S.Żeromskiego 16A, 65-066 w Zielonej Górze, w czwartek w godz. między 13 a 16.

Uwaga: Wycieczka odbędzie się tylko w przypadku zebrania odpowiedniej ilości chętnych.

Serdecznie zapraszamy!!!

EIN TREFFEN !

Am 9. November 2010 um 17 Uhr wird vom Vorstand der SKGdDM zusammen mit den Vorständen der ukrainischen, jüdischen, russischen und Sinti-und-Roma-Minderheit aus Grünberg/Zielona Góra und der Lebuser Woiwodschaft eine Wahlveranstaltung mit Kandidaten für das Amt des Stadtpräsidenten Zielona Góra sowie mit Kandidaten für die Ämter der Landtagsabgeordneten in unserer Woiwodschaft stattfinden. Das Treffen findet im Sitz des Verbands der Ukrainer in Polen (Abteilung für Woiwodschaft Lubuskie) an der ul. I. Krasickiego 25a in Zielona Góra statt. Auf dem Programm stehen Reden der eingeladenen Gäste und Vertreter der einzelnen nationalen und ethnischen Minderheiten. Die genannten Kandidaten werden ihre Wahlprogramme in Sachen Zusammenarbeit mit den Minderheitenvereinen vorstellen. Vorgesehen ist auch eine plenare Diskussion.

Eintritt frei.

Alle an diesem Treffen interessierten Personen sind herzlich eingeladen.

SPOTKANIE !

Dnia 09.11.2010 o godz. 17:00 Zarząd naszego Towarzystwa wraz z Zarządami mniejszości ukraińskiej, romskiej, żydowskiej, rosyjskiej z Zielonej Góry i terenu województwa lubuskiego, organizuje spotkanie przedwyborcze z kandydatami na urząd Prezydenta Miasta Zielona Góra oraz kandydatami do Sejmiku Województwa Lubuskiego. Spotkanie odbędzie się w siedzibie Oddziału Lubuskiego Związku Ukraińców w Polsce przy ul. I. Krasickiego 25a w Zielonej Górze. W programie spotkania przewidziane są wystąpienia zaproszonych gości oraz przedstawicieli poszczególnych mniejszości narodowych i etnicznych. Kandydaci przedstawią swoje programy dotyczące współpracy z organizacjami mniejszości. Przewidziana jest także dyskusja plenarna.

Serdecznie zapraszamy wszystkich zainteresowanych.

KINOWORKSHOPS 2

Seit Oktober 2010 wird dienstags um 18:30 Uhr im Sitz der SKGdDM in der ul. Stefana Żeromskiego 16A in Zielona Góra das Projekt Kinoworkshops 2 realisiert. Die Jugendlichen von der „Jugend“-Gruppe und der wissenschaftlichen Studentengruppe „Germanica“ (Universität Zielona Góra) sowie unsere SKGdDM-Mitglieder sehen sich deutschsprachige Filme an. Das Projekt kann durch die Zuwendung des Generalkonsulats der BRD in Breslau und des Konsulats der BRD in Oppeln verwirklicht werden.

Alle Kinofans sind herzlich willkommen.

KINOWORKSHOPS 2

Od października 2010 r. w każdy wtorek o godz. 18:30 w siedzibie naszego Towarzystwa, przy ul. Stefana Żeromskiego 16A w Zielonej Górze, jest realizowany projekt Kinoworkshops 2. Młodzież skupiona w naszym kole „Jugend“ i kole naukowym UZ „Germanica“ oraz nasi członkowie spotykają się na oglądaniu filmów niemieckojęzycznych. Projekt jest prowadzony przez doktorantkę Uniwersytetu Zielonogórskiego panią mgr Izabelę Taraszcuk. Realizacja projektu jest możliwa dzięki wsparciu finansowemu Konsulatu Generalnego RFN we Wrocławiu oraz Konsulatu RFN w Opolu.

Die Tage der Deutschen Kultur mit der SKGdDM Grünberg (Schl.)/Zielona Góra

Vom 22. bis 26. November veranstaltet die SKGdDM die „*Tage der Deutschen Kultur*“.

Alle unsere Mitglieder und Anhänger mit Familien laden wir herzlich zur Teilnahme an der Veranstaltung ein.

Programm im Anhang.

Dni Kultury Niemieckiej z TSKMN Zielona Góra

W dniach 22 do 26.11.2010 r. TSKMN Zielona Góra organizuje „Dni Kultury Niemieckiej“.

Serdecznie zapraszamy do udziału wszystkich naszych członków i sympatyków wraz z rodzinami.

Program w załączniku.

ADVENTSTREFFEN

Wie jedes Jahr laden wir herzlich zur Teilnahme am Adventstreffen ein, das diesmal auch in Zielona Góra / Grünberg (ToTu-Firma, Al. Zjednoczenia 103; Zufahrt mit den MZK-Bussen Nr. 2, 3, 12, 26, 30, 32, 34, 41, 55) am 18.12.2010 stattfindet. In warmer Atmosphäre, beim Weihnachtsliederklang möchten wir uns an einem Tisch zusammentreffen.

Auf dem Programm ist ein Auftritt der schlesischen Sängerin „Andrea“ und unserer „Grünberger Band“ vorgesehen.

Die Kosten für die Teilnahme am Treffen betragen 10 Zl. pro Person.
Wir bitten die Gebühr im Büro unserer Gesellschaft (ul. Żeromskiego 16A in Zielona Góra / Grünberg) an jedem Donnerstag 13.00 – 16.00 Uhr zu entrichten oder auf unser Konto 38 1090 1636 0000 0000 6200 7705 bis 16.12.2010 einzuzahlen.

Herzlich eingeladen!

WIECZÓR ADWENTOWY

Jak co roku zapraszamy gorąco do uczestnictwa w wieczorze adwentowym, który odbędzie się także tym razem w Zielonej Górze / Grünberg (firma ToTu, Al. Zjednoczenia 103; dojazd autobusami MZK nr 2, 3, 12, 26, 30, 32, 34, 41, 55) dnia 18.12.2010 r.

W ciepłej atmosferze, przy śpiewie kolęd pragniemy się zebrać razem przy jednym stole.

W programie przewidziany jest występ śląskiej artystki „Andrei“ i naszego zespołu „Grünberger Band“

Wpłata za osobę za udział w spotkaniu wynosi 10 zł.

Opłatę prosimy uiszczać w biurze Towarzystwa (ul. Żeromskiego 16A w Zielonej Górze) w każdy czwartek od godz. 13:00 do 16:00

bądź na nasze konto: 38 1090 1636 0000 0000 6200 7705 do dnia 16.12.2010 r.

Serdecznie zapraszamy!

FOTOS / ZDJĘCIA WEINLESEFEST / WINOBRANIE 2010

Foto: B.G.Bernaczek

Foto: B.G.Bernaczek

Schlesische Galerie in Zielona Góra/Grünberg

Foto: B.G.Bernaczek

Galeria Śląska w Zielonej Górze /Grünberg,
właściciele Wanda i Bolesław Trojan

Andenken von der
Schlesischen Galerie
für Konsul P.Eck.
Von links Konsul
P.Eck, B.Trojan

Pamiątka od Galerii
Śląskiej dla Konsula
Ecka. Od lewej: Konsul
P.Eck, B.Trojan

„Grünberger Band”

Fotos: P.Banach

Toby aus München

Redaktionsanschrift/Adres Redakcji:

Tel./Fax: +48 68 452 94 80

Elektronisches Archiv/Archiwum elektroniczne:

Chefredakteur/Redaktor naczelny:

Redaktion/Redakcja:

Übersetzung/Tłumaczenie:

Korrektur/Korekta:

Graphik/Opracowanie graficzne:

„Miesięcznik Zielonogórski/Grünberger Monatsblatt,
ul. Stefana Żeromskiego 16A, PL-65-066 Zielona Góra

E-Mail: gruenberg@tskmn.pl [www.tskmn.pl](http://www.tskmn.pl/gazetka_zg.php?cmId=39)

http://www.tskmn.pl/gazetka_zg.php?cmId=39

Bolesław Gustaw Bernaczek E-Mail: gruenberg@tskmn.pl

Piotr Kowalski E-Mail: piotrskow@wp.pl

Izabela Taraszczuk E-Mail: izabela.taraszczuk@wp.pl

Gudrun Lintzel E-Mail: GLintzel@t-online.de

Jan Grzegorczyk E-Mail: grzegorczyk@tskmn.pl

Marta Magdalena Błasik E-Mail: zgora@tskmn.pl